

2. Hrvatska konferencija o procjeni rizika podrijetlom iz hrane

Uloga Savjetodavne službe u sprečavanju širenja zlatne žutice vinove loze

Zdravko Tušek, *dipl.ing.agr.*
Ravnatelj savjetodavne službe

Osijek, 16.-17. listopada 2017

Tradicijska vrijednost vinogradarske i vinarske proizvodnje

- Vinova loza u Hrvatskoj datira iz vremena oko 400 g.pr.Kr.
- Ima duboku tradicijsku vrijednost koja je omogućavala opstojnost brojnim obiteljima

Gospodarski značaj vinogradarstva i vinarstva danas

- 0,4% svjetskih vinogradarskih površina
- 2,31% - udio vinogradarskih površina u korištenim poljoprivrednim površinama RH
- **Vinogradarski registar RH (2016.)**
 - 20.000 ha
 - 101 mil trsova
 - 80.700 vinograda / parcela
 - 41.300 PG-a

Struktura vinogradarske proizvodnje u RH

Ukupna površina - 25.587 ha (DZS, 2015.)

Proizvodnja grožđa - 154.227 tona (2015.)

Proizvodnja vina - 992.000 hektolitara (2015.)

Površina vinograda na dan 31.07.2016. prema vinogradarskim područjima

Izvor: APPRRR, Vinogradarski registar

Regija	Površina (ha)	% površina
Istočna kontinentalna Hrvatska	5.034,56	24,1
Primorska Hrvatska	10.320,75	49,5
Zapadna kontinentalna Hrvatska	5.499,96	26,4
Ukupno	20.855,27	100,0

Struktura vinogradarskih gospodarstava prema veličini posjeda

Udio gospodarstava	Površina vinograda
84%	do 1 ha
15%	1-5 ha
1%	> 5 ha

- Proizvodnja grožđa u Hrvatskoj od posebnog je značaja za mala i srednja obiteljska poljoprivredna gospodarstva.*

Starosna struktura vinograda u Hrvatskoj

Kontinentalni dio

vinogradi do 25 godina starosti

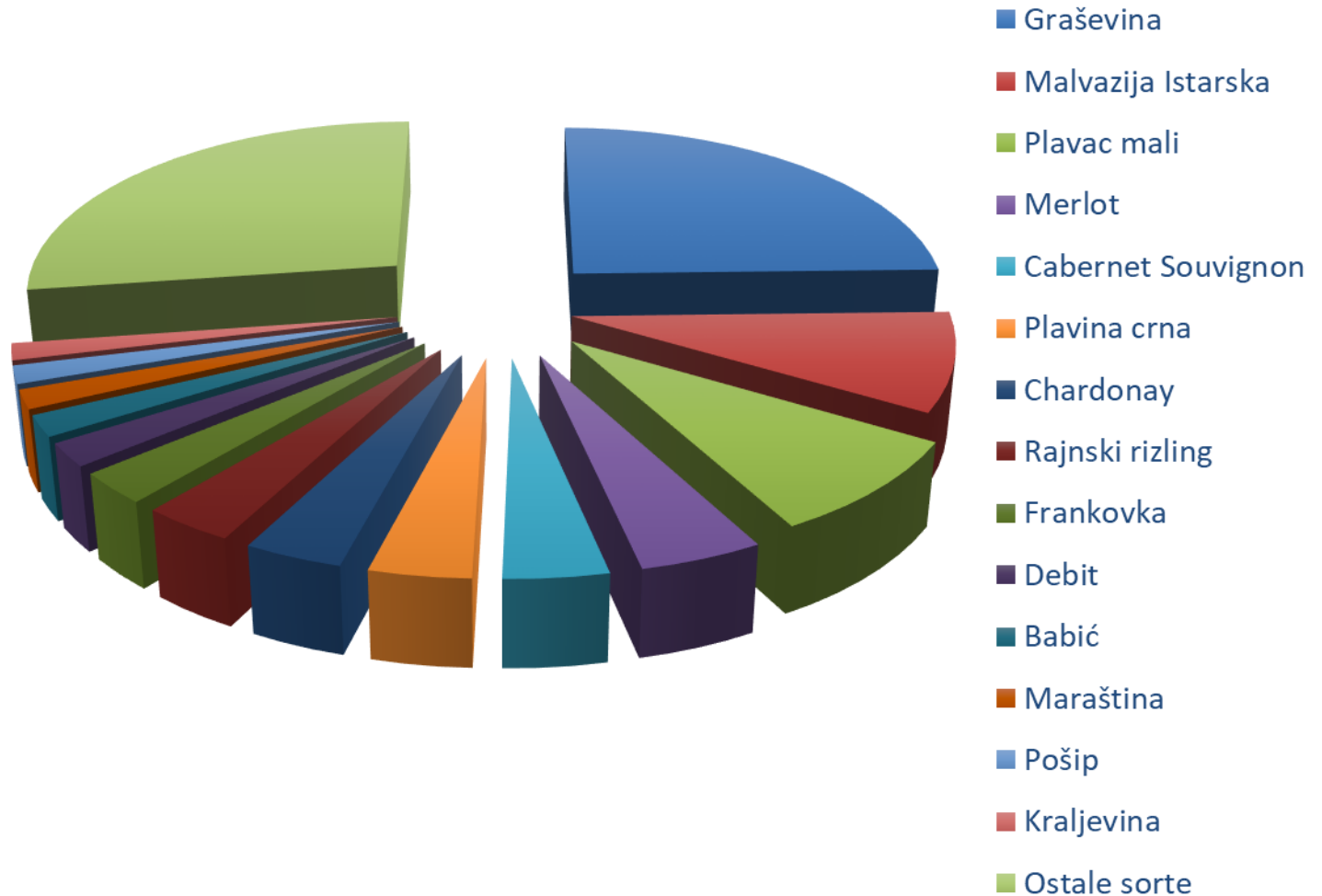
Primorski dio

vinogradi preko 25 godina starosti

Vodeće sorte vinove loze u Hrvatskoj

(Izvor: APPRR)

Uvoz i izvoz vina u RH

- **Uvoz vina u 2016. godini - 30.995 t;**
vrijednosti oko **30 mil EUR**
- **Količinski uvoz bilježi rast za 7%; vrijednosno rast za 6 % u odnosu na 2015.**

- **Izvoz vina u 2016. godini - 3.611 t;**
vrijednosti od **10,5 mil EUR**
- **količinski pad za 27% te vrijednosni pad za 15% u odnosu na 2015. godinu**

Upravljanje rizicima u uzgoju vinove loze

Rizici u uzgoju vinove loze:

- Elementarne nepogode
- Pojava biljnih bolesti i štetnika

Uloga Savjetodavne službe u smanjenju rizika:

- Edukacija i obrazovanje proizvođača
- Izvještajno-prognozni poslovi u zaštiti bilja

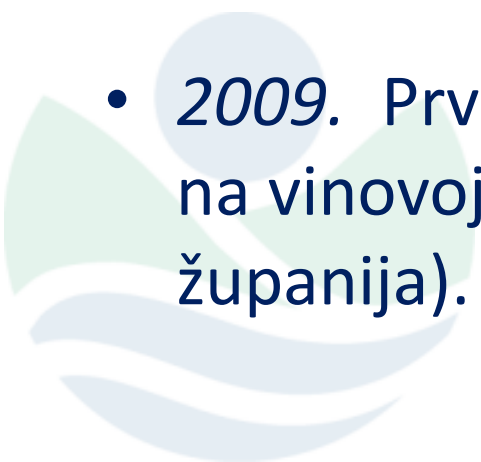
Fitoplazme vinove loze

Krajem 20. stoljeća u uzgoju vinove loze osobita pažnja agronomske struke i samih proizvođača usmjerena je na problem bolesti uzrokovane fitoplazmama

Rasprostranjenost fitoplazmi vinove loze u Hrvatskoj

- Do 2007. godine u Hrvatskoj je potvrđena zaraza fitoplazmama: *Bois noir* (crno drvo) i *Aster yellows*.
- 2007. Prvi nalaz fitoplazme zlatne žutice vinove loze (*Flavescence dorée*) na pavitini (*Clematis vitalba*) u Istri.
- 2009. Prvi nalaz fitoplazme *Flavescence dorée* (FD) na vinovoj lozi u području Vivodine (Karlovačka županija).

Rasprostranjenost fitoplazmi vinove loze u Hrvatskoj

- ✓ Od 2009. do kraja 2016. godine zlatna žutica vinove loze proširila se na 10 županija.
- ✓ Zlatnom žuticom zahvaćene su županije na području središnje Hrvatske te Istre.

Pregled zaraženih i sigurnosnih područja u 2016 godini

Zlatna žutica (Grapevine flavescence doree MLO)

Pregled broja PG-a, parcela i ukupne površine u demarkiranom području (2017)

Županija	Sigurnosno područje			Žarište			Sveukupno		
	Broj PG-a	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)	Broj PG-a	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)	Broj PG-a	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)
Bjelovarsko-bilogorska	37	49	10,15	3	6	4,24	40	55	14,39
Grad Zagreb	8	10	4,56			0,00	8	10	4,56
Istarska	575	1.505	970,09	353	1.182	836,47	928	2.687	1.806,56
Karlovačka	92	243	54,86	39	84	17,24	131	327	72,09
Koprivničko-križevačka	1.290	2.045	152,98	264	384	72,77	1.554	2.429	225,75
Krapinsko-zagorska	381	516	58,28	87	129	33,06	468	645	91,34
Međimurska	439	874	400,03	63	152	121,65	502	1.026	521,68
Varaždinska	1.109	1.592	141,38	261	345	44,49	1.370	1.937	185,87
Vukovarsko-srijemska	207	607	1.018,86	101	242	213,04	308	849	1.231,90
Zagrebačka	1.106	1.662	155,78	469	640	75,66	1.575	2.302	231,44
UKUPNO	5.244	9.103	2.966,96	1.640	3.164	1.418,62	6.884	12.267	4.385,58

Izvor: Vinogradarski registar

Obrada: APPRRR i Savjetodavna služba

Svibanj 2017.

Akcijski plan suzbijanja zlatne žutice + kampanja Savjetodavne službe

- **Ministarstvo poljoprivrede** (Fitosanitarna inspekcija)
- **Hrvatski centar za poljoprivredu hranu i selo** (Zavod za zaštitu bilja)
- **Savjetodavna služba**
 - informativna kampanja
 - praćenje pojave vektora zlatne žutice - Američkog cvrčka
 - praćenje pojave simptoma zlatne žutice vinove loze

Informativna kampanja

- upoznavanje vinogradara sa štetnim organizmom, fitoplazmom uzročnikom zlatne žutice vinove loze,
- gospodarskim štetama,
- rasprostranjenosti zlatne žutice vinove loze
- simptomima koji se javljaju na lozi,
- načinu prenošenja putem vektora,
- fitosanitarnim mjerama koje je obvezno poduzeti za sprečavanje daljnjeg širenja zlatne žutice vinove loze.

Aktivnosti kampanje – Zlatna žutica

- Od prosinca 2016. do rujna 2017. održano je **109 predavanja** članovima vinogradarskih udruga
- **Informativni letak** – poslan na **41.045 adresa** vinogradara upisanih u Vinogradarski registar,
- **Plakat – 2.500 primjeraka** (raspoređeno u urede JLS, urede Savjetodavne službe, poljoprivredne ljekarne, oglasne ploče, ...)
- Objavljeni **stručni članci** na webu Savjetodavne službe,
- Objava **informacija** na radio stanicama
- **Intenzivna radio kampanja** – 3 tjedna; u županijama u kojima je ustanovljena pojava zlatne žutice

Poster

Informativni letak

Zaštitite vinograde!

ZLATNA ŽUTICA VINOVE LOZE

UOČITE LI SIMPTOME ZARAZE ODMAH OBAVIJESTITE

FITOSANITARNU INSPEKCIJU
zlatna.zutica@mps.hr
www.mps.hr

**HRVATSKI CENTAR ZA POLJOPRIVREDU, HRANU I SELO
ZAVOD ZA ZAŠTITU BILJA**
zlatna.zutica-FD@hcphs.hr
Tel.: 01/2311 640
www.hcphs.hr

SAVJETODAVNU SLUŽBU
zlatna.zutica@savjetodavna.hr
Tel.: 01/4882 700
www.savjetodavna.hr

KONTAKT PODACI FITOSANITARNIH INSPEKTORA

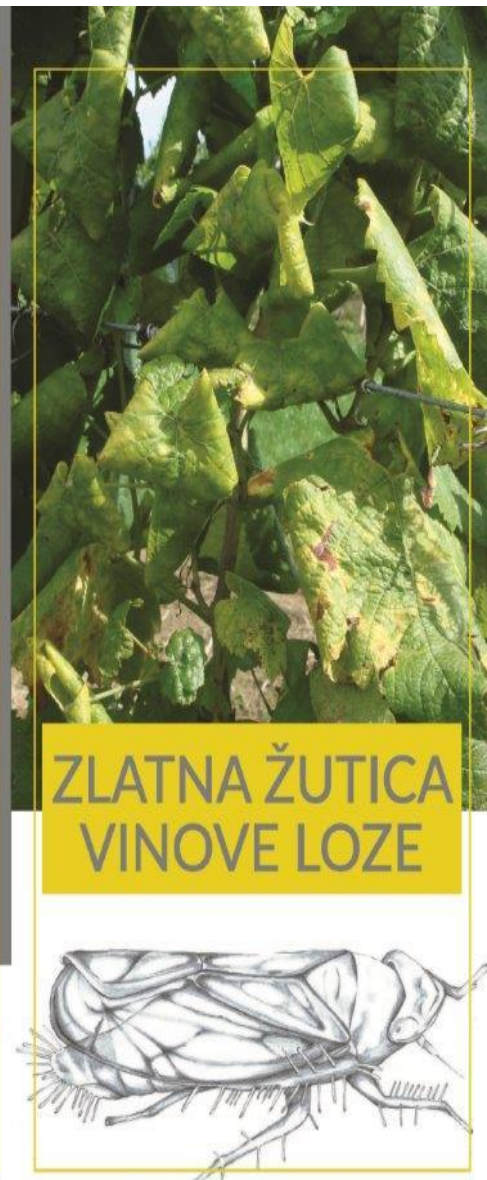
BAJAKOVO tel.: (032) 271 811 fax.: (032) 450 427 fitoinspekcija.bajakovo@mps.hr	RIJEKA tel.: (051) 422 805 (051) 377 197 fax: (051) 377 196 fitoinspekcija.rijeka@mps.hr
BELI MANASTIR tel. i fax: (031) 704 047 fitoinspekcija.beli-manastir@mps.hr	SPLIT tel. i fax: (021) 338 283 fitoinspekcija.split@mps.hr
KARASOVIĆ tel. i fax: (020) 791 089 fitoinspekcija.karasovici@mps.hr	POREČ tel.: (052) 428 571 (052) 434 564 fax: (052) 434 565 fitoinspekcija.poreco@mps.hr
KOPRIVNICA tel.: (048) 674 550 (048) 674 551 fitoinspekcija.koprivnica@mps.hr	VARAŽDIN tel.: (042) 200 422 (042) 200 426 fax: (042) 201 214 fitoinspekcija.varazdin@mps.hr
KRAPINA tel.: (049) 300 335 (049) 379 032 fax: (049) 300 334 fitoinspekcija.krapina@mps.hr	VIROVITICA tel. i fax: (033) 800 117 fitoinspekcija.virovitica@mps.hr
NOVA SELA tel. i fax: (020) 681 073 fitoinspekcija.nova-sela@mps.hr	VUKOVAR tel.: (032) 450 842 tel. i fax: (032) 524 197 fitoinspekcija.vukovar@mps.hr
OSIJEK tel. i fax: (031) 208 252 fitoinspekcija.osijek@mps.hr	ZADAR tel. i fax: (023) 235 510 fitoinspekcija.zadar@mps.hr
STARA GRADIŠKA tel.: (035) 374 201 tel. i fax: (035) 374 320 fitoinspekcija.stara-gradiska@mps.hr	PLOČE tel. i fax: (020) 679 024 fitoinspekcija.ploca@mps.hr
ZAGREB tel.: (01) 626 52 19 (01) 626 52 55 fax: (01) 626 54 18 fitoinspekcija.zagreb@mps.hr	ŽUPANJA tel. i fax: (032) 839 136 fitoinspekcija.zupanja@mps.hr

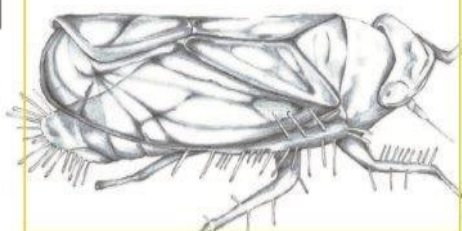
**MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE**
www.mps.hr

**HRVATSKI CENTAR ZA
POLJOPRIVREDU, HRANU I SELO
ZAVOD ZA ZAŠTITU BILJA**
www.hcphs.hr

SAVJETODAVNA SLUŽBA
www.savjetodavna.hr

ZLATNA ŽUTICA VINOVE LOZE

Izvještajno prognozni poslovi Savjetodavne službe

- na **209 lokaliteta** na cijelom području Republike Hrvatske praćena je populacija američkog cvrčka (*Scaphoideus titanus*).
- objavljene su **32 preporuke** za njegovo pravovremeno suzbijanje.

- **57 lokalnih radio postaja,**
- **20 županijskih tiskovina,**
- **155 oglasnih ploča,**
- **15 web portala udruga,**

Medijska kampanja Savjetodavne službe

- 400 radijskih spotova i 100 emisija
- 72 radijska priloga na lokalnim radio postajama.
- 12 televizijskih nastupa na lokalnim TV postajama.
- 29 stručnih članaka u lokalnim tiskovinama.
- 56 web portala vinogradarskih udruga te lokalne uprave preuzeli su stručne članke i obavijesti Savjetodavne službe.

Vizualni pregledi vinograda glede utvrđivanja simptoma

Broj obidnenih OPG-a	Broj lokacija	Broj ARKOD parcela + k.č.
1.841	1.321	2.321

Buduće aktivnosti...

- **Nastavak kampanje u 2018 godini**
 - Edukacija poljoprivrednih proizvođača
 - Distribucija edukativnog materijala
- **Uspostava informacijskog sustava za praćenje aktivnosti monitoringa**
 - simptoma zlatne žutice
 - pojave američkog cvrčka
- **Suradnja svih relevantnih institucija i proizvođača**
 - Smanjenje rizika od zaraze
 - Sprečavanje širenja zaraze
 - **Smanjenje rizika od gospodarskih šteta**

???

Hvala na pozornosti!

www.savjetodavna.hr

